

Poštnina plačana v gotovini.

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84—, polletno Din 41—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, dne 10. januarja 1931.

Štev. 2.

Kvaliteta in cena.

»Solidno blago in nizke cene!« je geslo, ki predstavlja enega glavnih temeljev trgovine vseh vrst in vseh časov.

To geslo je še danes kot vabnik, kot del trgovčeve reklame izvešeno na vidnem mestu v večini trgovin.

Ali pa se tudi krije z dejanskim stanjem?

V večini slučajev ne!

Že večkrat smo poudarili, da uspeh trgovine ne zavisí toliko od dobička, ki ga imate pri posameznem prodanem komadu, marveč v veliko večji meri in skoraj izključno le od množine prodanega blaga. Kupec, kateremu ste enkrat obesili manj vredno blago po pretirani ceni, se navadno ne vrne več k vam, zlasti tedaj ne, če se je prepričal, da za more kupiti drugje boljše in po nižji ceni. Dobiček, ki ga imate od težnje po hitrem in velikem zaslužku, je za vas samo izguba.

Kvaliteta in cena igrata v sodobni trgovini najvažnejšo vlogo ter sta glavna faktorja za dosego trajnega uspeha, obenem pa tudi najtežji vprašanji, ki ju mora dnevno razreševati trgovec.

Predmeti današnje trgovine skoraj ne poznajo blaga, ki bi ne bilo deljeno na več kvalitetenih stopenj, in cena se ravna po kakovosti. Pri naročilu stoji trgovec pred često težko razrešljivim vprašanjem: ali naj naroči samo prvovrstno, dražje, ali samo kvalitativno slabše blago po nižji ceni?

Enotnega odgovora na to vprašanje ni mogoče dati. Odločitev zavisí od trgovčeve okolice, od potreb in želja njegovih

odjemalcev ter je za vsako vrsto blaga v enem in istem okolišu lahko različna. Napačno je naziranje, da je za gospodarsko šibkejšje kraje, kjer konsumenti nimajo velike plačilne moči, dobro vsako blago, brez ozira na kvaliteto, da je le poceni. Od kvalitete zavisí največkrat tudi praktična vrednost blaga, zlasti one, ki ne služi za hrano. Od takega blaga zahteva odjemalec trpežnost. Ta pa je zopet običajno odvisna od kvalitete.

Naloga trgovca ni ravno lahka, ker stoji pred odločitvijo, kako zadovoljiti odjemalce; kako zadostiti njihovi združeni želji po kvalitetnem blagu in po nizki ceni? Razmere mu često ne dopuščajo, da bi se založil z vsemi kvalitetai. Prav tu prehaja trgovčev poklic v finese, ki zahtevajo natančno poznanje razmer in potreb lastnega prodajnega okoliša. Trgovcu, ki se je zanimal za svojo okolico, ki je polagal važnost na to, da pozna želje svojih odjemalcev, je odločitev olajšana ter mu navadno ne dela posebnih preglavic, ako je rešena zanj tudi finančna stran dobave. Težko in mnogokrat napačno pa se odloči oni, ki svoje okolice ni dovolj proučeval; še težja pa je odločitev za začetnika ali tudi za starega trgovca, ki je prišel v nov okoliš.

Pri odločanju naj vodi trgovca poleg pridobljenih izkušenj preudarnost! Na eno stran tehtnice naj položi povečano vrednost blaga, ki je združena z boljšo kvaliteto, na drugo stran pa povešek v ceni. Pri vseh vrstah blaga ni enako, in niso redki slučajji, ko je kvalitativno sla-

bejše blago v gotovih razmerah ne samo bolj primerno, marveč celo več vredno kot boljše in dražje vrste. Če ni navzlic razmišljanju ni na jasnem, naj naroči več kvalitetnih stopenj, in izkušnja pri prodaji ga kmalu pouči, za kaj se mu je odločiti.

Seveda pa je mnogo blaga tudi takega, da je trgovec prisiljen imeti po več kvalitetnih stopenj vedno na zalogi.

Vprašanje kvalitete in cene pa s tem še ni rešeno. Glavni del rešitve tiči v umetnosti, kako združiti težnjo po kvalitetnem in cenenem blagu v harmonično celoto ter tako zadovoljiti odjemalce.

Rešitev te naloge ni samo zadeva šablonske kalkulacije, pri kateri trgovec enostavno priračuna k nabavni ceni in režijskemu odstotku še odstotek dobička. Tudi taka kalkulacija zahteva od trgovca več prožnosti, predvsem pa zopet — poznanje razmer svojega okoliša. Skoraj vsak dober trgovec ve, da je pametno in koristno prodajati gotove vrste blaga z manjšim dobičkom, ali celo brez dobička, ker daje nizka cena gotovih predmetov vsakdanje potrošnje trgovini lice posebne solidnosti. Celo pri

enem in istem blagu, ki ga trgovec prodaja v različnih kakovostih in po različni ceni, je treba pri kalkulaciji ene kvalitetne stopnje priračunati manjši odstotek dobička, dočim sme morebiti trgovec pri drugi kvalitetni stopnji kalkulirati z večjim dobičkom.

Sodobna trgovina naravnost zahteva od trgovca, da ima v reklamne svrhe med prodajnimi predmeti vsaj nekaj takozvanih šlagerjev z nižje nastavljeno ceno. Zmanjšani dobiček se vedno bogato nadoknadi pri prodaji drugih predmetov, ki jih prodaja z običajnim dobičkom ob visoko povečanem prometu.

Izbira takih predmetov — šlagerjev zahteva od trgovca še večje previdnosti in preudarnosti, ker mora poleg razmer v krogu svojih odjemalcev računati tudi s konkurenco, pri vsem tem pa paziti, da »šlager« ne izgubi na svoji vrednosti s tem, da ga odjemalci ne prepoznajo ter odkrijejo v njem vabnika, enega izmed reklamnih trikov. Predpogoj je, da vsled pocenitve nega ali več predmetov ne podražite drugega blaga in ne poslabšate njegove kvalitete, in vaš smoter: povečanje prometa — je dosežen.

Novemberska trgovinska bilanca.

Ob sklepu zadnje številke smo prejeli poročilo o naši zunanji trgovini v mesecu novembru, ki pa je nismo mogli več priobčiti.

V novembru smo izvozili 397.574 ton blaga v vrednosti 619.6 milijona dinarjev (lani 501.120 ton v vrednosti 814 milijonov Din). Uvozili pa smo v novembru iz inozemstva 132.509 ton blaga v vrednosti 540.4 milijona dinarjev (lani 156.361 ton v vrednosti 621.8 milijona dinarjev).

Izvoz izkazuje v primerjavi s predlanskim novembrom nazadovanje za 103.546 ton v vrednosti 194.4 milijona Din, uvoz pa je nazadoval za 23.852 ton v vrednosti 81.5 milijona Din. Del nazadovanja vrednosti izvoza in uvoza gre sicer na račun nižjih cen, vendar pa ne v toliki meri, da bi smeli novembersko zunanjo trgovino imenovati povprečno ugodno.

Po dolgem presledku je trgovinska bilanca v novembru vendar zopet **aktivna** za 79.2 milijona dinarjev.

Glavni predmeti našega **izvoza** v novembru (z vrednostjo v milijonih dinarjev) so bili sledeči:

pšenica 45.3, koruza 29.4, nadalje sočivje 19.1, sveže sadje 59.5, suhe češplje 13.5, vino 9.8, konoplja 7.4, konji 3.8, goveda 23.7, svinje 34.2, drobnica 15.5, perutnina 13.4, sveže meso 37.4, jajca 30.5, drva 9.4, gradbeni les 70.6, hrastovi pragovi 4.2, cement 11.5, baker 44.7, rude 44.7.

Dočim opažamo v primerjavi s predlanskim novembrom porast v izvozu sadja, beležijo nazadovanje žito, koruza, jajca, gradbeni les in drva. Pri ostalih predmetih se je razmerje več ali manj obdržalo.

Uvoz v novembru pa predstavljajo v glavnem sledeči predmeti (z vrednostjo v milijonih Din):

sirov bombaž 8·4, bombaževo predivo 35·2, bomb. tkanine 36·8, volna 5·5, volneno predivo 8·6, volnene tkanine 18·8, svilene tkanine 6·2, železo in polfabrikati 8·4, žel. pločevina 9·4, železn. material 2·6, izdelki iz železa 28·0, stroji in aparati 47·9, elektrot. predmeti 19·3, prevozna sredstva 13·0, premog 12·2, nafta 20·1, sirove kože 15·4, steklo 4·8, kava 9·1, riž 5·6

V primerjavi z lanskim novembrom se je nekoliko povečal uvoz strojev in prevoznih sredstev, kar je dokaz poživljenega dela pri industrializaciji in pri obnovitvi prometa. Znižanje uvoza tekstilij pa je dokaz zmanjšane kupne moči naroda in mugodne konjunktore.

Bilanca zunanje trgovine za prvih enajst mesecev lani nam kaže **izvoz** 4.426.331 ton v vrednosti 6.286·6 milijona dinarjev in **uvoz** 1.392.245 ton v vredn. 6.437·6 milijona dinarjev, vsled česar je zunanja trgovina v tej dobi **pasivna** za 151 milijonov dinarjev.

Leta 1929 je v isti dobi izkazoval izvoz 4.861.526 ton v vrednosti 7.143 mili-

jonov Din, uvoz pa 1.531.812 ton v vrednosti 6.995·1 milijona dinarjev, vsled česar je bila takratna bilanca aktivna za 147·9 milijona Din.

V primerjavi lanske zunanje trgovine tekom enajst mesecev s predlansko opazujemo nazadovanje izvoza v teži 435.195 ton ali za 10 odstotkov, po vrednosti pa za 856·4 milijona dinarjev ali za 13 in pol odstotkov. Uvoz pa je v primerjavi s predlanskim nazadoval po teži za 139.387 ton ali za 10 odstotkov, po vrednosti pa za 557·5 milijona dinarjev ali za 8 $\frac{2}{3}$ odstotkov.

Naša zunanja trgovino tekom lanskih prvih enajst mesecev je tedaj v primerjavi s predlansko nazadovala skupno po teži za 9·5 odstotka, po vrednosti pa za 11 odstotkov, vendar pa je tako po teži, kakor po vrednosti še vedno ugodnejša kot leta 1927 in 1928, ko je izkazovala manjši izvoz in uvoz v isti dobi ter je bila poleg tega mnogo bolj pasivna, namreč leta 1927 za 777 milijonov Din, leta 1928 pa celo za 1338 milijonov Din.

Upajmo pa, da se bilanca v decembru, ki je eden od najboljših izvoznih mesecev, še izdatno popravi.

Pravilnik o prometu z narkotičnimi drogami in strupi.

Ravnokar je objavljeno v »Službenem listu« navodilo o izvrševanju pravilnika za promet z narkotičnimi drogami in strupi.

Na podlagi tega pravilnika se smatrajo za narkotične droge vsi produkti od opija, koke, (kokain) ecgonina, indijske konoplje in hašiša, če tudi vsebujejo le 0·2% morfina ali 0·1% kokaina, ali če vsebujejo diocetylmorfin oziroma galenske preparate indijske konoplje. Za strup vsebujoča zdravila pa se smatrajo poleg lekarniških rudnin, rastlin in drugih kemičnih proizvodov, ki vsebujejo katerokoli količino strupa, tudi izdelana zdravila in lekarniške specialitete, ki vsebujejo kakršnokoli količino strupenih rudnin, rastlin in kemičnih proizvodov.

Te droge in strupe smejo imeti v založni drogerije, ki se pečajo le s prodajo **na debelo**, dočim je nadrobna prodaja pridržana izključno lekarnam proti zdravniškemu receptu. Izjemo tvorijo le opijeva tinktura in Pulvis Doveri, ki ga sme lekarnar dati brez recepta, če ne vsebuje nad 0·25% oficialnega opija.

Pravilnik deli strupe dalje v one, ki služijo v obrtni, tehnične, kmetijske in gospodarske namene. Take strupe smejo oddajati drogerije in lekarne potrošnikom neposredno proti odobrenju občega upravnega oblastva prve stopnje. Obrtna in industrijska podjetja, ki trajno rabijo strupe v svojem obratovanju, si morajo od upravnega oblastva prve stopnje izposlovati dovoljenje za nabavo, ki je veljavno dve leti.

Za trgovca pride v poštev le peta skupina materij, ki imajo v sebi strup in morejo biti nevarne, ako se ne uporabljajo pravilno, ali so nevarne za zdravje, ako se uživajo, ali ki so potrebne za industrijsko, gospodarsko in domačo porabo. Te so sledeče: aethyl aether, amoniak, baryjeve spojine, svinčene soli, ki se tope v vodi, na pr. plumbum acetic, plumbum nitricum, brom, acid. chromicum, tekočina za baterije, dinitrobenzol, fluoridi (ki se topijo), silicijeve fluorovodonična kislina in njene soli, soli zlata in cinka, gummi-gutti, kadmijeve soli (ki se topijo), calium chromicum (rumen in rdeč), cal. caustic, natr. causticum, mastna soda, milov kamen v trdem in tekočem stanju, kreolin, karbol, lysol, sirova in slična kreosolova mila, ako se ne prodajajo v izvornih omotih, methylalcohol, rudninske kisline, nitrobenzol, oksalna kislina in njene soli na pr.: cal. axalic in cal. oxalic. neutrum, paraldehyd, acid. picric in spojine, acid. pyrogullic, bulbus scillae in njegovi preparati (strupi za miši in podgane), carboneum sulfur, thallium, njegove spojine in preparati, uranove soli (raztopne) in uranove barve, cinkove soli (raztopne), cinobor.

Te strupe smejo imeti v zalogi poleg lekarn in drogerij (na debelo) tudi tisti trgovci, ki so dobili za prodajo strupov posebno dovoljenje od ministra za socialno politiko in narodno zdravje,

oziroma od bana tiste banovine, v kateri ima prosilec stalno prebivališče, ali pa od ministra za trgovino in industrijo.

Trgovci morajo vložiti svoje prošnje potom prvostopnega upravnega oblastva ter jim priložiti dokaz, katere posle so upravičeni opravljati in potrdilo o dobrem vedenju in neomadeževanosti.

Trgovci, ki so si pridobili potrebno dovoljenje, smejo prodajati označene strupe za industrijsko, obrtno in gospodarsko porabo in za razkuževanje neposredno potrošnikom. Strupe morajo hraniti trgovci ločene od drugega blaga pod posebnim ključem. Rumeni fosfor treba hraniti v vodi v zaprti posodi.

Pri prodaji morajo biti ti strupi zamotani v dvojni vrečici, oziroma v močno zaprti posodi, opremljeni z napisom: »Strup!« in z mrtvaško glavo ter nositi poleg napisa vsebine tudi datum prodaje in ime tvrdke (prodajalca). Pri izdajanju strupov mora trgovec opozoriti kupca, da si po vsakokratni uporabi dobro umije roke v topli vodi z milom.

Nadzorstvo vrše posebni organi ministristva za socialno politiko, oziroma banovinski uslužbenci.

Če trgovec pogrši kako količino strupa, mora to takoj javiti prvostopnemu upravnemu oblastvu.

Za nedovoljeno prodajo strupov so predpisane poleg zaplembe tudi denarne globe do višine 50.000 Din.

Cene lesa v minulem letu.

Točne bilance našega lesnega tržišča še ni mogoče podati, dokler ne bodo znani podatki izvoza lesa v mesecu decembru. Danes je gotovo samo to, da je lesni izvoz naravnost katastrofalno nazadval v minulem letu po teži, še mnogo bolj pa po vrednosti vsled znižanih cen.

Glavne vzroke neuspeha naše lesne trgovine je iskati v splošno poslabšani gospodarski konjunkturi, ki je v državah odjemalkah omejila gradbeno delavnost na minimum. Ruski dumping je škodoval naši lesni trgovini celo mnogo bolj nego se je pričakovalo, dasiravno smo posledice občutili bolj posredno, ker

nam ruski les sam na naših stalnih tržiščih ni povzročil tako občutne škode. Pač pa se je na vseh naših tržiščih pojavila konkurnca onih držav, ki so bile po ruskem dumpingu prizadete na svojih tržiščih.

Od pogodbe s Španijo naša lesna trgovina ni imela nobenih koristi, ker tamošnje homatije na eni strani omejujejo gradbeno delavnost, na drugi strani pa je vsled tega španska valuta tako nestalna, da je oklevanje med prodajalci kakor med kupci povsem razumljivo.

Francoski trg, ki bi moral postati naš glavni odjemalec je za naš les z izjemo

slavonske hrastovine takorekoč zaprt. Čudimo se, da se teh, tako potrebnih zvez doslej še ni posrečilo poglobiti. Francoski lesni trg zasluži vsekakor mnogo večjo pozornost naših gospodarskih faktorjev.

Leto nazadovanja cen seveda ni prezrlo te najvažnejše naše gospodarske panoge, dasiravno se je pocenitvi z vsemi silami upirala. Njen odpor pa ni bil samo brezuspešen, marveč je rodil zle posledice in njegov delež na krivdi zastoja lesne trgovine ni najzadnji. Kakor je Jugoslavija bogata na gozdovih, nima moči, da bi zaustavila naravno nazadovanje cen. Naše oklevanje so izrabili drugi narodi in se vgnezdili na naših dosedanjih tržiščih, odkoder jih bo težko in le z večjimi žrtvami mogoče iztisniti.

Ako primerjamo cene na ljubljanski lesni borzi koncem pretečnega leta s cenami, ki so bile v veljavi začetkom leta, kaže nazadovanje cen sledečo sliko:

Smreka:	zač. leta	konc. leta
hlodi I., II.	200—240	190—200
brzoj. drogovi	240—260	200—220
bordonali	320—340	300—320
trami	275—300	230—250
škorete konične	630—650	530—550
škorete paralelne	675—690	580—620
deske konične	500—550	400—450
deske paralelne	550—580	450—500

Bukev:	zač. leta	konc. leta
plohi neobrobjeni	450—500	420—450
plohi obrobjeni	650—750	550—630
plohi parj. neobr.	660—700	580—630
plohi parj. obr.	900—1000	730—930
testoni	450—480	470—490

Hrast:	zač. leta	konc. leta
hlodi I., II.	400—550	300—400
bordonali	1300—1400	1200—1300
plohi neobr.	1300—1350	1000—1200
plohi podnice	1350—1400	1050—1100
frize	1100—1300	900—1100

Drva:		
bukova	18—19	15—17
hrastova	15—17	13—15

Pragovi 2-60 m:		
hrastovi	53—56	45—50
bukovi	35—38	30—33

Oglje:		
bukovo	84—86	65—70

Ako primerjamo nazadovanje maksimalnih cen pri posameznih vrstah lesa, vidimo, da je jelovina nazadovala v ceni za 13·8 %, bukovina le za 8·7 % (pri bukovini so šli testoni celo navzgor v ceni, kar napravi to postavko aktivnejšo!) hrastovina je nazadovala za 15 %, drva za 10·5 %, hrastovi pragovi za 10·7 odstotkov, bukovi za 13·4 %, oglje celo pa za 23 %.

Skupno so nazadovale cene lesa na ljubljanski borzi za 14 %. Ako primerjamo nazadovanje cen lesa z nazadovanjem cen drugih proizvodov, ki kažejo še večji padec, je sicer to nazadovanje za dobo enega samega leta veliko, vendar pa še vedno ne vzporedno z nazadovanjem cen drugih proizvodov.

Ker so naše lesne cene v primeri s cenami drugih, konkurenčnih držav še vedno previsoke, ni računati letos z izboljšanjem, pač pa je treba z vso gotovostjo pričakovati, da bodo šle še vedno navzdol.

Gospodarske beležke.

Otvoritev »Trgovskega doma« v Ljubljani.

Dne 8. t. m. je bil na slovesen način otvorjen in blagoslovljen »Trgovski dom« v Ljubljani, impozantna palača, zgrajena v najmodernejšem slogu.

Palača, ki je danes zavetišče vseh trgovskih organizacij v Ljubljani, kakor tudi sedež Gremijev in gremijalnih šol, je uspeh združenega dela vseh ljubljan-

skih trgovskih organizacij, ki so se združile v ta namen v društvu »Trgovski dom«. Glavno zaslugo, da se je zasnovana ideja uresničila pa ima neumorni predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin, ki je tudi osebno nadzoroval gradbo in zagotovil s svojim delom potrebna denarna sredstva.

Obširneje poročilo prinesemo zaradi pomanjkanja prostora v eni prihodnjih števil.

Zakonodajno delo vlade v minulem letu.

Primerjava izdanih zakonov v lanskem letu z novimi zakoni, ki so bili izdani tekom prejšnjih let, priča o produktivnosti sedanje vlade, ki stopa tembolj v ospredje, če število novih zakonov vzporedimo z rezultati pretekle dobe, ki kaže na zakonodajnem polju sledečo delavnost:

1924	21	1928	51
1925	13	1929	192
1926	19	1930	335
1927	14		

Poleg 335 novih zakonov pa je vlada izdala lansko leto še 87 važnih naredb, 221 obširnih pravilnikov, ter 73 raznih navodil, pojasnil in drugih odredb.

Poostrene mere proti ponarejanju vina.

Poljedelsko ministrstvo je v soglasju s finančnim ministrstvom izdalo posebno naredbo vinogradnikom, po kateri so ti obvezani prijavljati vsakoletno množino mošta, kakor tudi tropin s pojasnilom, za katere namene jih mislijo uporabiti. Istim prijavam so podvrženi tudi vsi pridelovalci vina, ki ga izdelujejo iz kupljenega grozdja; obenem pa morajo naznaniti tudi, koliko grozdja so kupili, kje in od koga. Tudi glede kontrole in označevanja sodov so predpisi strožji ter gredo za tem, da se ponarejanje vina popolnoma prepreči.

Pred pozivljenjem gospodarskih zvez s Češkoslovaško.

V sredi januarja se pričnejo carinska pogajanja s Češkoslovaško. Izgledi za ugoden izid pogajanj so spričo carinske vojske med Madžarsko in Češkoslovaško za nas tem ugodnejši ter je pričakovati, da se končno vendarle razvije izvoz naših poljskih pridelkov na Češkoslovaško, s katero smo bili v dosedanem trgovanju vedno globoko pasivni.

Značilno je, da se že sedaj cglasajo kupci za naše poljske pridelke, zlasti za žito, ki ga je ravnokar narcčila Češkoslovaška konsumna zadruga večjo množino potom novosadske Trgovske zbornice.

Davek na poslovni promet.

Gospodarske organizacije so po večini že podale svoje predloge in mnenja glede enotnega, enkratnega davka na poslovni promet ter se prično v sredi tega meseca v finančnem ministrstvu konference o pavšaliranju prometnega davka ob sodelovanju gospodarskih strokovnjakov in trgovskih zbornic iz cele države.

Za izenačenje koledarja.

V beograjski »Politiki« priobčuje univ. profesor M. Milanković daljšo razpravo o stanju tega, za naše gospodarstvo toliko važnega vprašanja.

V Romuniji in Grčiji, ki sta pretežno pravoslavni državi je izenačenje koledarja že izvedeno ter so že sedanje praznike pravoslavni praznovali po julijanskem koledarju, ne da bi prišlo pri tem do kake izpodtike.

V naši, versko-mešani državi je vsled dvojnih praznikov (katoliških in pravoslavni) posebno prizadeto gospodarsko življenje v onih krajih, kjer je ta mešanost močnejše izražena. Kakor stvari danes stoje, je mnogo upanja, da sprejmejo tudi naši pravoslavni julijanski koledar, po katerem se ravna ves svet in ki se tudi krije z astronomskim letom.

Pred revizijo naših trgovinskih pogodb z Nemčijo in Avstrijo.

V kratkem se vrše pogajanja za revizijo naših trgovinskih pogodb z Nemčijo in Avstrijo ter je vsled tega naše trgovinsko ministrstvo pozvalo vse gospodarske zbornice, naj stavijo svoje predloge za revizijo.

Naraščanje izvoza perutnine.

Izvoz perutnine stalno narašča ter je ena najsvetlejših točk naše zunanje trgovine. Tekom zadnjih štirih let pokazuje izvoz perutnine sledeče napredovanje:

leta	ton	milj. Din
1926	1363	20·7
1927	2322	35·4
1928	2506	38·6
1929	2829	43·9

Naraščanje prometa na Sušaku.

Dočim letos nazaduje promet vsled neugodne konjunktore vseh povsod, kaže navzlic temu promet luke na Sušaku nevzdržno napredovanje, kar zlasti dokazuje primerjava prometnih podatkov iz zadnjih let, ki kaže:

leta 1926	2.250.000 ton,
leta 1927	4.149.000 ton,
leta 1928	5.639.000 ton,
leta 1929	6.431.000 ton,

v prvih desetih mesecih lanskega leta pa je znašal promet sušaške luke 6 milijonov 394.000 ton in je že v tem času prekoračil lanski celoletni promet.

(Leta 1929 je v prvih desetih mesecih znašal promet Sušaka le 5.855.000 ton.) To napredovanje Sušaka navzlic neugodni konjunkturi je jasen dokaz njegove vrednosti za naše gospodarstvo.

Razvoj prometa na Sušaku bo še znatno pospešen, kakor hitro se dogradi železniška zveza z Martinšico, ki je namenjena lesnemu izvozu.

Ravnokar je vlada odobrila kredit 20 milijonov dinarjev, s katerim se prične takoj zgradba novega pomola na Brajdici ter naprav za razširjenje prometa, obenem pa se prične tudi urejevati luka v Martinšici.

Zakon o standardizaciji jaje.

Poljedelsko ministrstvo je ob sodelovanju Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine izdelalo zakon o standardizaciji jaje, katerega namen je, dvigniti domače perutninarstvo na visoko stopnjo, obenem pa potom standardiziranja doseči večji ugled za ta važni izvozni produkt v inozemstvu.

Naraščanje brezposelnih.

Poročilo o stanju brezposelnosti v naši državi izkazuje koncem novembra 5693 moških in 1526 žensk, skupaj 7219 brezposelnih. Začetkom novembra je bilo brezposelnih 4887 moški in 1722 žensk, tedaj skupno 6609 oseb. V novembru je tedaj število brezposelnih naraslo za 610 oseb. Značilno je, da se je v tem času zvišalo število moških brezposelnih za 806, število brezposelnih žensk pa je padlo za 196.

Majhna poraba umetnih gnojil v Jugoslaviji.

Ravnatelj Anton Krejči objavlja v »Jugoslovanskem Lloyd« daljši članek o porabi umetnih gnojil, kateremu je priložen diagram, iz katerega razvidimo, da se je v zadnjih letih na 1 ha obdelane površine porabila sledeča množina umetnega gnojila v kg:

	Nemčija Madžar. Jugosl.		
1915	47	8	2
1925	37	20	1-5
1926	52	32	3
1927	55	37	5
1929	63	43	6-5

V primerjavi z drugimi državami je poraba umetnih gnojil pri nas po tem diagramu najmanjša ter obenem ne samo vzrok zastoja v industriji umetnih gnojil, marveč je predvsem na škodo poljedelstvu samemu, ki vsled neracionalizacije prideluje manj kot bi proizvajalo ob umnem gospodarstvu.

Ugoden razvoj žitnega izvoza.

Dasiravno smo lani do konca novembra izvozili le za 224 milijonov dinarjev pšenice, dočim smo je izvozili lani za 690 milijonov Din, smemo reči, da je izvoz žita ugoden. Leta 1929 smo imeli mnogo preostanka in veliko boljše letino, vsled česar je bil tudi izvoz večji, na drugi strani pa so lani žitne cene znatno padle, vsled česar je ta razlika toliko večja.

Od lanskega pridelka je po računih ostalo 15 do 20 tisoč vagonov pšenice za izvoz, a smo je že do konca novembra izvozili 12.600 vagonov in je tudi izvoz v decembru prav znaten, tako da bodo zaloge do nove žetve gotovo izpraznjene.

Narastel pa je izvoz koruze, ki smo jo leta 1929 do konca novembra izvozili 9417 vagonov v vrednosti 154 milijonov dinarjev, lani pa 13.200 vagonov v vrednosti 151 milijonov Din vsled znižanih cen.

Sodna dražba

posestva v Zg. Kašlju se vrši 18. t. m. ob desetih. Pojsnila daje Ivan Porenta, Zavoglje, p. Hrušica.

Preimenovanje oblastnih denarnih zavodov.

Po odredbi banske uprave se odslej imenujejo bivša Kranjska hranilnica v Ljubljani ter Oblastna hranilnica mariborske oblasti in njena podružnica v Celju: »Hranilnica Dravske banovine« (v Mariboru in Celju s pristavkom: »podružnica«).

Priglasitev motornih vozil.

Lastniki motornih vozil: osebnih, tovornih in potniških avtomobilov ter motornih koles morajo do 20. t. m. svoja vozila na novo prijaviti, da dobijo nove evidenčne tablice, veljavne za leto 1931. Prijava je kolektivna prosta.

Novi cestni odbori.

Namesto prejšnjih krajevnih cestnih odborov so z novim letom pričeli poslovati srezki cestni odbori, ki so osnovani tako, da ima vsak srez svoj cestni odbor. Ban je odbore že imenoval.

Gostaščina na hišno najemnino ostane še v veljavi.

Ker je bilo z novim zakonom o hišno-najemninskem davku ukinjeno pobiranje gостаščine samoupravnih oblasti pri hišni najemnini s prvim januarjem, se je na prošnjo zveze mest podaljšal stari zakon še za to leto ter so občine letos še upravičene do pobiranja gостаščine na hišno-najemninski davek.

Ruske tekstilije v naši državi.

Banatski predstavniki tekstilne industrije so naslovili na merodajna mesta spomenico, v kateri trdijo, da se preko Madžarske uvažajo v našo državo ruski tekstilni izdelki, ki so v ceni tako nizki, da jim domača tekstilna industrija sploh ne more konkurirati.

Povpraševanje po našem vosku.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu ima več inozemskih interesentov za naš čebelni vosek. Interesenti naj stavijo ponudbe omenjenemu zavodu pod št. 8702.

Ječmen za pivovarne.

Ker navzlic visoko razvitemu poljedelstvu in vsem ugodnim pogojem naš pridelek ječmena ne zadostuje za potrebe domačih pivovarn, vsled česar se popolnoma nepotrebno uvažuje iz inozemstva, pripravlja naše poljedelsko ministrstvo material za konferenco, ki se bo vršila ta mesec v Beogradu in razpravljala o tem, kako dvigniti setev ječmena, da se pokrijejo vse domače potrebe z lastnim pridelkom.

Zaščita domače industrije.

Vsled vloge Zveze industrijcev je ministrski svet sklenil, da ne bo nabavljal na račun reparacij onih predmetov, ki se izdelujejo doma v državi, v kolikor prihajajo ti proizvodi v poštev tudi za izvoz iz naše države. V zvezi s tem se izgotavljajo pravilniki, ki bodo določili, kateri predmeti se morajo vsled tega izključiti iz reparacijskih nabavk.

Zastoj v izvozu opija.

Južni kraji imajo od opija v nekaterih predelih glavni in skoraj edini dohodek. Kakor kažejo dosednji rezultati, se delo Društva izvoznikov opija ni posrečilo, ker imamo še od lanske kampanje precej opija pripravljenega za izvoz. Povpraševanje je zelo slabo, zaloge za izvoz pa se cenijo na 140.000 kilogramov. Gospodarski krogi v Skoplju so vsled tega zaprosili, da odkupi opij od pridelovalcev Privilegirana izvozna družba.

Iz organizacije trafikantov.

V zvezi z načrti za izdelavo novega monopolskega zakona so trafikanti potom svoje organizacije stavili vladi predlog, naj se število tobakarn omeji tako, da bo odgovarjalo potrebam konsumentov in zahtevali zvišanje odstotka zaslužka, ker dosednji dobiček največkrat ne krije niti najpotrebnejših režijskih izdatkov.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Radi pomanjkanja prostora smo morali danes izpustiti nadaljevanje razprave: »Uprava trgovine«.

OPOZORILO GLEDE USLUŽBENSKEGA DAVKA.

Davčna uprava v Ljubljani je izdala poziv, da delodajalci tekom januarja predložijo upravi knjižice za uslužbenški davek v pregled.

Nadalje se vsi privatni delodajalci opozarjajo na novi zakon o davku na neoženjene moške, ki stopi v veljavo 1. januarja 1931. Po odredbah tega zakona so dolžni plačati ta davek: a) vsi neoženjeni moški, b) vdovci brez zakonske dece, c) vsi moški, ki so ločeni sodnijsko, če nimajo zakonskih otrok in ne vzdržujejo žene in otrok. Vse to velja za moške, ki so izpolnili 30. leto in niso priokračili 60. leta ter stanujejo v mestih, mestecih, trgih in sreskih krajih. — Oproščeni so tega davka: vse posvečene osebe, ki jim je po cerkvenih predpisih zakon prepovedan, vojaki, podoficirji pod zastavo in nižji oficirji, obsojenci v zaporu, tujci, osebe pod kuratelo, polni invalidi in osebe v službenih odnošajih, katerih plače ne znašajo več kakor 2500 Din mesečno. Ta davek pla-

čajo osebe od 30—35 leta v višini 50% uslužbenškega davka, osebe med 35. in 40. letom plačajo 40%, med 40. in 50. letom 25%, med 50. in 60. letom pa 10%. Plačuje se skupno z uslužbenškim davkom za čas od 1. januarja 1931. Pri obračunavanju davka se del dinarja v iznosu 50 par ne upošteva, nad 50 par pa se računa kot cel dinar. Organi, ki izplačujejo plače, so dolžni ugotoviti od vsakega posameznega uslužbenca, ali je samski, vdovec ali ločenec, dalje ali je kot vdovec ali ločenec imel zakonito deco, razen tega pa tudi, ali vzdržuje ženo in zakonske otroke.

Nameščenci, odnosno osebe, ki imajo 9 ali več otrok, so oproščeni plačevanja vseh davkov, torej tudi uslužbenškega. To velja za osebe, ki so bile kdajkoli imele istočasno 9 ali več živih otrok.

Davek na neoženjene moške se ne more plačati z davčnimi znamkami, ampak se mora odvesti davčni blagajni mesečno v gotovini po službodajalcu.

STATISTIKA KONKURZOV.

Po statistiki Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov smo imeli v decembru 30 konkurzov in 29 prisilnih poravn (lani v istem času 59).

Po posameznih pravnih področjih so konkurzi in poravnave v decembru razdeljeni na sledeče pokrajine:

konkurzi poravnave lani

Srbija, Črna gora	11	1	53
Hrvatska-Slavonija	3	7	6
Slovenija, Dalmacija	3	4	7
Bosna-Hercegovina	4	2	1
Vojvodina	9	15	2

Tudi v decembru je število konkurzov v vseh pokrajinah močno narastlo. Nazadovanje se kaže samo v Srbiji in Črni gori, kjer že skozi celo leto izkazuje zmanjšanje števila konkurzov, da se gospodarski položaj tam izboljšuje, na drugi strani pa je nazadovanje konkurzov v Srbiji in Črni gori posledica enotnega zakona o konkurzih in prisilnih poravnah, ker je bil prejšnji, tam veljavni konkurzni zakon za insolventne mnogo ugodnejši.

Celoletna konkurzna statistika za leto 1930 izkazuje 608 konkurzov in 185 prisilnih poravn, tedaj skupaj 793, dočim jih je bilo leta 1929 1063. Število insolvent je tedaj letos v splošnem zmanjšano za 270 slučajev, a gre ta izboljšava izključno le na račun Srbije in Črne gore, dočim se je število konkurzov in poravn v vseh ostalih delih države povečalo, kar nam dokazuje statistika konkurzov po posameznih pravnih področjih, ki izkazuje v primerjavi z letom 1929 sledeče skupno število insolvent:

	letos	lani
Srbija, Črna gora	364	846
Slovenija, Dalmacija	112	69
Hrvatska-Slavonija	145	85
Bosna-Hercegovina	37	13
Vojvodina	135	50

Ako primerjamo skupno število insolvent v zadnjih letih, se je v splošnem položaj nekoliko izboljšal ter so nazadovale insolvence od leta 1926 sledeče: 1926 = 832, 1927 = 1060, 1928 = 917, 1929 = 1063, 1930 = 793.

Lansko leto so se konkurzi v vseh pokrajinah države podvojili, v Srbiji in Črni gori pa padli ter izkazuje statistika za Srbijo in Črno goro od leta 1926 naprej sledeče izboljšanje: 456,

718, 682, 846, na 364 slučajev lani. Statistika ostalih pokrajin pa kaže sledeče naraščanje v isti dobi: 376, 342, 235, 217 in je lansko leto narastla že na 429 slučajev!

Po širnem svetu.

Angleški gospodarski krogi proti ruske-mu dumpingu.

Trgovinska pogodba Anglije z Rusijo je prinesla večini angleških gospodarskih krogov nesrečo. Če tudi se Angleži navidezno omejujejo le na nakup tistih sovjetskih proizvodov, ki jih sami ne producirajo, ima večina angleške trgovine od nizkih cen ruskega blaga več izgube nego dobička, ker gre pri tem mnogokrat za sirovine, katere mora večji del angleške industrije nabavljati drugod po višji ceni, vsled česar ne more vzdržati konkurence s cenejšimi produkti iz ruskih surovin. Ker pa grozi opasnost, da se uvoz ruskih proizvodov razširi še na druge vrste blaga, poleg tega pa kaže praksa, da Rusi izrabljajo pogodbo v svoje gospodarske in politične namene na škodo Anglije in njenih interesov, so osnovali angleški gospodarski krogi organizacijo proti sovjetske-mu dumpingu in pozvali vlado, naj preišče razmere v ruski lesni industriji, kjer dela baje stotisoče ljudi brezplačno.

Nazadovanje zunanje trgovine evropskih držav.

Deloma v zvezi s poslabšano konjunkturo, še bolj pa radi padanja cen je nazadovala lansko leto zunanja trgovina vseh važnejših evropskih držav. Posebno izrazit dokaz nazadovanja nudi primerjava lanskega tretjega četrtletja s tretjim četrtletjem leta 1929, ki izkazuje lani sledeče nazadovanje prometa v zunanji trgovini: Belgija 22%, Anglija 21 (največ posledice indijske revolucije), v Nemčiji Franciji in Italiji pa je promet zunanje trgovine nazadoval po 14 odstotkov. To nazadovanje se nanaša na vrednost uvoženega in izvoženega blaga. Težina je seveda nazadovala v manjšem razmerju, ker so bile cene toliko nižje.

Diskontna mera v najvažnejših svetovnih centrih.

Po znižanju diskontne mere v Parizu imajo važnejše državne banke sledeče diskontne mere: Pariz in New-york po 2 odstotka, London 3, Berlin 5 odstotkov. Naš diskont je že dalje časa neizpremenjen ter znaša 5.5 odstotka.

Italija se boji jugoslovanske trgovinske ekspanzije.

Rimski »Lavoro Fascista« se pritožuje nad trgovinsko ekspanzivnostjo Jugoslavije, ki se je postavila na čelo agrarnega bloka ter razvila veliko delavnost in skuša usmeriti svojo trgovino celo na ona tržišča, ki so bila doslej italijanska domena. Posebno opozarja na jugoslovansko ekspanzijo v Egiptu, Turčiji, Abesiniji, Palestini, Siriji in v drugih državah.

Kakor je italijanski strah morda pretiran, je na drugi strani to priznanje našega gospodarskega napredka.

Nizka obrestna mera v Ameriki.

Cela vrsta ameriških bank je znižala obrestno mero za hranilne vloge na 1 odstotek, za vezane vloge se plačuje 1.5 odstotka in le v redkih primerih doseže obrestovanje hranilnih vlog 2%.

Francija in Anglija.

Med francoskimi in angleškimi finančniki se vrše pogajanja za večje posojilo, ki naj ga dá francoska banka angleški industriji. Uspešnemu izidu teh pogajanj pripisujejo gospodarski krogi velik pomen, ker bo zblížanje teh dveh držav na gospodarskem polju vplivalo ugodno na svetovne gospodarske in politične razmere.

Izborna žetev v Argentini.

Pravkar objavljeni podatki zadnje žetve v Argentini izkazujejo, da se je pridelek pšenice lani podvojil ter dosegel skoraj 74 milijonov met. stotov. Tudi ječmen je imel dobro letino in je za 23 odstotkov večji od zadnjega in znaša 4-3 milijona met. stotov. Pridelek ovsa je za 6 odstotkov boljši in znaša 10-5 milijona met. stotov. V zvezi z visokimi ponudbami Argentine so žitne cene na svetovnih borzah zopet padle.

Uspehi rusko-italijanske trgovinske pogodbe.

V zadnjih treh mesecih se je zelo povečala trgovina med Italijo in Rusijo, kar je posledica novosklenjene pogodbe.

Italijanski uvoz v Rusijo se je v tej dobi povečal za 25 odstotkov, ruski izvoz v Italijo pa za 36 odstotkov. Od ruskega izvoznega blaga je posebno napredoval izvoz lesa, premoga, petroleja, tobaka in kož. Nasprotno pa se je povečal izvoz italijanskih avtomobilov, zelenjave in žvepla v Rusijo.

Gospodarski napredek Rusije.

Ob koncu drugega leta gospodarske petletke je bil na zborovanju centralnega izvršnega odbora označen razvoj v letu 1930 kot zelo ugoden. Še večje naloge pa stavljajo načrti za leto 1931, ki ga označijo sovjetski gospodarski predstavniki kot leto popolnega gospodarskega ozdravljenja Rusije. Dela, ki so predvidena v letu 1931 za industrializacijo Rusije in druga gospodarska dela, so tako obširna, da bodo zaposlila na novo 2 milijona delavcev.

Kriza poljske tekstilne industrije.

Večina tekstilnih tovarn na Poljskem je ustavila obratovanje za 15 dni, vsled česar je okoli 50.000 delavcev za to dobo brez zaslužka.

Znižanje diskonta.

Francoska državna banka je znižala zopet diskontno mero od 2½% na 2% in s tem dosegla najnižje stanje od svojega obstoja.

Rudarske stavke.

V Nemčiji so bila rudarska podjetja prisiljena znižati ceno, vsled česar so odredila tudi znižanje plač. Rudarji so po neuspeh pogajanjih stopili v stavko, ki grozi postati splošna.

Enak položaj je v Angliji, kjer stavkajo rudarji v celi državi, ker so jim znižali plače in ne morejo doseči sporazuma.

Kakor kaže, so pogajanja uspela, ker se opaža ponehavanja stavke tako v Nemčiji kot v Angliji.

Po zadnjih vesteh grozi stavka rudarjev tudi Poljski iz istega vzroka.

Prekinitev francosko-španskih pogajanj.

Ker se trgovinski delegaciji za sklep pogodbe med Francijo in Španijo nista mogli zediniti in uravnati nesoglasij, so se pogajanja začasno prekinila, dokler se delegati ne posvetujejo s svojimi vladami.

Bančni polom v Filadelfiji.

V Filadelfiji je ustavila izplačila tamošnja največja banka »Bankers Trust Company«, ki je v lanski bilanci izkazala 11 milijonov funtsterlingov aktiv.

Podaljšanje madžarsko-romunskega trgovinskega provizorija.

Začasna trgovinska pogodba med Madžarsko in Romunijo, ki je potekla s koncem leta, je bila te dni podaljšana do konca marca 1931.

Amerika proti tujeem.

Navzlic strogi kontroli glede naseljevanja je v Ameriki veliko število takih, ki prebivajo tam brez zakonitega dovoljenja. Vlada je sklenila uvesti strogo kontrolo in naseljence, ki nimajo dokumentov v redu izgnati.

Svetovni petrolejski kartel.

Znani petrolejski družbi »Shell« in »Standard Oil Comp.« sta ustanovili kartel z glavnico 25 milijonov dolarjev, ki obvlada celo svetovno produkcijo petroleja z izjemo Rusije.

Tudi Avstralija omejuje naseljevanje.

Avstralska vlada je ponovno poostri-la pogoje za naseljevanje ter ga raz-tegnila tudi na angleške državljane, ki so bili doslej deležni še posebnih olaj-šav, odslej pa morajo tudi oni imeti posebno dovoljenje vlade za naselitev.

Kriza nabrežinskega kamenoloma.

Pred vojno je bilo v nabrežinskem kamenolomu zaposlenih do 3000 ljudi. To število pa je do konca leta 1928 na-za-dovalo na 1600, leta 1929 na 1100 in dela danes v kamenolomu le še okoli 500 ljudi.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valute v tekočem tednu.

Uradni tečaji Prosti tečaj

1 angleški funt	274.20	274.30
1 ameriški dolar	56.35	56.35
1 avstrijski šiling	7.95	7.95
1 belga	7.88	7.87
1 bolgarski lev	—409	—41
1 češkoslovaška krona	1.675	1.67
1 francoski frank	2.217	2.22
1 grška drahma	—73	—73
1 italijanska lira	2.954	2.95
1 madžarski pengő	9.88	9.88
1 nemška marka	13.45	13.45
1 poljski zlot	6.33	6.32
1 rumunski lej	—335	—33
1 švicarski frank	10.959	10.96
1 španska peseta	6.01	6.03
1 danska krona	15.067	15.06
1 holandski goldinar	22.69	22.65
1 turška lira, papir	26.70	26.70
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.05	56.03
1 brazilska milreis	15.067	15.06
1 argentinski pesos	5.20	5.20
1 švedska krona	18.70	18.68
1 egiptovski funt	15.127	15.12
	281.20	281.—

Nobenih važnejših sprememb.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda promp-tna 424.50—425, 7½% Blairovo posojilo 79—79.75, 8% Blairovo posojilo 92 do 92.50, investicijsko posojilo 86—86.50, tobačne srečke, 30 ponudba, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 79 do 79.30, 4½% bosanske obveznice 50.50 do 51; begluške obveznice 66—67, Rdeči križ 45 ponudba. —

Nazadovale so nekoliko bosanske agr. obveznice, begluške obveznice in rdeči križ. Sicer je stanje neizpremenjeno in zlasti dolarski papirji zelo čvrsti.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 125 povpraševanje, Prva hrvatska štedionica 965—975, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 350—355, Kranjska industrijska družba 312, Zdru-žene papirnice Vevče 128, Narodna ban-ka 8150—8250, Kreditni zavod 170—180, Ruše 235—255.

Narastla je zopet »Praštediona« za pri- bližno 20 Din; delnice »Trboveljske« pa so še vedno v padanju ter beležijo izgu- bo 15 Din pri komadu.

BILANCA DENARNEGA TRŽIŠČA.

Minulo leto je na denarnem tržišču prineslo prav malo sprememb ter so vse valute več ali manj stalne v svoji vred- nosti.

Razveseljivo je dejstvo, da naš dinar v pretečenem letu ni samo obdržal svoje vrednosti, temveč se je celo mednarod- no učvrstil in je njegova vrednost na- sproti švicarskemu franku celo posko- čila, tako da je stal začetkom leta en frank 10.959, koncem leta pa samo 10.957 Din. V enakem razmerju so pad- le tudi druge valute večjih držav. Rela- tivno je nekoliko bolj padla vrednost

nemške marke, ki je začetkom leta sta- la 13.51, koncem leta pa le 13.45 Din.

Najobčutnejše je nazadovala v svoji vrednosti španska peseta, ki je začet- kom leta notirala 8.12, koncem leta pa le 6.03 Din. Ob novem letu se je sicer nekoliko popravila, vendar še daleč ni njeno stanje učvrščeno. Večni notranji nemiri v Španiji kvarijo zaupanje ino- zemstva. Nestalnost španske valute škodljivo vpliva na našo zunanjo trgo- vino; zlasti les ne kaže nobenega uspe- ha, ki smo ga pričakovali od sklenjene trgovinske pogodbe.

BILANCA EFEKTNEGA TRŽIŠČA.

Državni papirji so v pretečenem letu pokazali izredno čvrstost, kar je dokaz, da so konsolidirane notranje razmere pridobile državi ugled na inozemskih borzah.

Skoraj vsi važnejši državni papirji so tekom leta celo poskočili, tako vojna škoda od 421 na 425, investicijsko posojilo od 81 na 86.50 in bosanske agrarne obveznice od 52 na 53. 7% Blairovo posojilo pokazuje nazadovanje od 81 na 79.95, osem odstotni Blair pa je tudi porastel v svoji vrednosti od 90.50 na 92.50. Rdeči križ in tobačne srečke so nekoliko oslabili. Pretečeno leto nam je prineslo tudi novo vrsto vrednostnih papirjev v obliki begluških obveznic.

Privatni papirji so bili vsled neugodne gospodarske konjunktore podvrženi včjemu kolebanju.

Napredovali so sledeči privatni papirji: Prva hrvatska štediona od 925 na 945; Strojne tovarne od 75 na 78.50.

Najbolj občutno so padli med letom papirji »Trboveljske«, ki so začetkom leta notirali 490, koncem leta pa so

padli na 365 do 375. Tudi delnice Narodne banke, ki so začetkom leta notirale 8600 do 8700, imajo nižji kurz ter so padle na 8150 do 8250. Delnice vevških papirnic so začetkom leta notirale 132, med letom so znatno oslobile, koncem leta pa so se pričele zopet popravljati ter notirajo 126—128. Nekoliko je padla tudi vrednost papirjev ruske tovarne.

Ostali naši važnejši papirji so obdržali svojo začetno vrednost, kar je dokaz, da naše gospodarstvo navzlic neugodni konjunkturi še vedno krepko in uspešno vzdržuje borbo za obstanek in razvoj.

Če primerjamo nazadovanje indeksa cen z nazadovanjem nekaterih efektov, je bilanca ugodnejša kot bi jo smeli pričakovati ob teh razmerah.

Naravnost odličen pa je rezultat, če ga primerjamo s stanjem na inozemskih efektih tržiščih, kjer je neugodna gospodarska konjunktura izzvala celo serijo borznih panik ter dobesedno upropastila cele sklade prej močnih in solidnih privatnih, pa tudi državnih efektov.

Tržna poročila.

Cene živine v Zagrebu.

Na zadnjem živinskem sejmu v Zagrebu so se po večini obdržale stare cene, razlika je le na kvaliteti in na povpraševanju, zato so ponekod šle cene za spoznanje navzgor, splošno pa se kaže še vedno nagibanje navzdol.

Goveja živina je imela sledeče cene: krave-mlekarice Din 3.000 do 4.000 komad, za meso Din 4—6 za kg žive teže; junice za rejo Din 2.000—3.000 komad, za meso Din 7—8; junci I. 7.25 do 8, II. 6.50—7, voli I. 8.50—9.50, II. 7.50—8.50, bosanski II. 6—6.50, teleta živa 11—12, zaklana Din 14—15 za kg.

Konji so se razmeroma pocenili ter so se plačevali sledeče: težki, tovorni par Din 8.000—10.000; lahki, vozni par Din 6.000—7.000; kmečki par Din 5 do 6 tisoč; konji za meso Din 1—1.25 za kg žive teže.

Svinje: domače pitane Din 11.50 do 12; sremške - zaklane Din 12.50—13; svinje do 1 leta Din 9.50—10, nad eno leto Din 10.25—10.50 za kg; pujski (odrojki) živi po Din 150—230 komad.

Krma na zagrebskem trgu.

Detelja Din 90—100, seno Din 60 do 85, otava Din 90 do 95, slama Din 45 do 50 za 100 kg.

Vprašanje cen sladkorja.

Po dosedanjih informacijah ostanejo letos za sladkor v veljavi lanske cene. Na merodajnih mestih se sicer vršijo posvetovanja, kako bi se zamogla cena znižati in uravnovesiti s cenami v inozemstvu, vendar pa so ostala pogajanja za enkrat še brez uspeha, ker trdijo sladkorne tovarne, da visoki stroški produkcije in cena repe ne bi mogla utrpeta nikakega znižanja.

Cene kolonijalnega blaga v preteklem letu.

Sladkor, ki je podvržen trošarini 5 Din pri kg, uvoženi pa poleg tega še 3-30 Din carine na kg, je imel začetkom leta ceno (pariteta Zagreb) Din 11-45, ki se je polagoma zniževala ter dosegla koncem leta ceno 10-75 Din za kg vagonске pošiljke.

Kava je začetkom leta nekoliko porastla v ceni, do konca leta pa je bila v neprestanem padanju ter se je ameriško blago cif Trst pocenilo za 25 odstotkov. Pri nas to zniževanje cen v detajlni trgovini ni prišlo tako v poštev, ker se je začetkom aprila carina na 100 kg povišala od 880 Din na 1540 Din.

Tudi **čaj** je občutil povišanje carine v aprilu od 1320 Din na 2460 Din za 100 kg, vsled česar znižanje cen za približno 20 odstotkov skoraj ni prišlo v poštev.

Olje je bilo do konca avgusta v stalnem padanju. Tedaj pa se je osnoval kartel oljarn, ki je reguliral ceno na 14-25 Din za sode ca. 200 kg (pariteta Zagreb) in se ta cena še danes vzdržuje.

Riž tipa »Splendor« je imel začetkom leta ceno Lit 150, koncem leta pa Lit 107, cif domača luka. V ceni je tedaj občutno padel, kar se pozna tudi v domači veletrgovini, kjer je začetkom leta imel ceno Din 5-60, koncem leta pa Din 3-95 za vagonске pošiljke — pariteta Zagreb.

Poper pa je med letom padel skoraj za polovico.

Pocenitev italijanskega sadja.

Limone so močno padle v ceni, ker so Severoameriške države pričele dajati prednost kalifornijskemu blagu. Tudi limonova kislina je močno padla v ceni, ker so zaloge velike, povpraševanje pa majhno.

Pomaranče so se plačevale v Palermu po 28 lir za zaboj (bruto za neto), postavljeno na železniško postajo ali v pristanišče.

Mandarine so nekoliko čvrstje v ceni, ker so v Španiji slabo obrodile. Plačujejo se po 150 do 160 lir 100 kg.

Tržišče surovih kož.

Ako pregledujemo cene tržišča surovih kož, niso toliko utrpele na ceni kot drugo blago.

V Zagrebu so bile povprečne cene govejih kož začetkom leta 15 Din kg in so dosegle najnižjo ceno v aprilu, ko so padle na 13-25 Din, potem pa so pričele zopet rasti ter koncem novembra ostale na višini 15-24 Din.

V Milanu so začetkom leta notirale kože 5-26 Lit ter so do julija padle na 5 Lit, v oktobru pa narastle na 5-80 Lit ter ostale novembra na ceni 5-14 Lit.

Pariške aukcije so začetkom leta notirale povprečno ceno 5-62 Frs, padle v aprilu na 4-94 Frs, nato pa naraščale do septembra na 5-85 Frs, a so od tedaj zopet v padanju in notirajo koncem novembra 5-30 Frs.

Telečje kože so v Zagrebu začetkom leta imele povprečno ceno Din 25, v juliju 22, v oktobru 23-90, zadnja aukeija v novembru pa je ostala brez uspeha.

Znižanje cen za kruh in meso v Ljubljani.

Banska uprava je določila sledeče maksimalne cene za nadrobno prodajo: beli kruh 4 Din (doslej 4-50), črni in rženi 3-50 (4-); svinjina: rebra in vrat Din 18- (doslej 20) šunka 20 (20), hrbet 23 (24); teletnina: I. 23 (24), II. 18 (20), rebra 15 (18) za kg.

Cena perutnine na sarajevskem trgu.

Na sarajevskem trgu se je za praznike prodajala perutnina po sledečih cenah: par piščancev 24—50 Din, par kokoši 40—70, par rac 40—70, par gosi 80—140, par puranov 60—150 Din.

Jajca so se prodajala po 1-25 Din za komad.

Jajca.

Vsled zaključenih praznikov se je povpraševanje po jajcih nekoliko zmanjšalo ter plačuje berlinski trg jugoslovansko blago po 9-25 do 10 pfenigov (prejšnji teden 9-70 do 10-50) komad franko meja neocarinjeno.

Lesni trg.

Zanimanje za našo orehovino na Čehoslovaškem.

Po poročilu čehoslovaškega generalnega konzulata v Beogradu vlada na Čehoslovaškem živo zanimanje za našo orehovino. Posebno se iščejo deske v dolžini 1-50 m, debeline 60, 65 in zlasti 70 mm. Interesenti naj se obrnejo na gorinavedeni generalni konzulat.

Dobave:

4 vagone lubja nabavi do 14. t. m. Direkcija drž. rudnika, Kakanj.

Večje količine raznega lesa nabavi do 12. t. m. Uprava smodnišnice v Kamniku.

Natančnejši pogoji pri Zbornici TOI v Ljubljani.

NEIZBOLJSANE RAZMERE V LESNI TRGOVINI.

Naš lesni izvoz v pretečenem letu se je v prvih treh mesecih prav ugodno razvijal ter je celo nadkriljeval izvoz v isti dobi iz leta 1929, ko je bil razmerna ugoden. Že v aprilu pa je pričel izvoz pri vseh vrstah lesa rapidno nazadovati, in še danes ne kaže znakov izboljšanja.

Dasiravno se vali večji del krivde na ruski dumping, bi gotovo naš les, ki ima na razpolago ugodnejše izvozne pogoje in tudi kvalitativno ni slabši od ruskega, vzdržal konkurenco, seveda morajo in bodo morale iti cene še navzdol, tako dolgo, da bodo v stanu vzdržati konkurenco Rusije in drugih evropskih držav, ki so se že prilagodile stanju. Oklevanje pa nam škoduje, ker izgublamo s tem svoje ugodne pozicije na dosedanjih tržiščih.

Izvoz lesa v lanskem letu do konca

novembra kaže sledečo sliko z vrednostjo v milijonih dinarjev (v oklepaju podatki za isto dobo lanskega leta): stavbeni les 1101 (1292); drva 47 (133); pragovi 136 (150); lesni izdelki 72 (109). Skupna vrednost letošnjega lesnega izvoza znaša 1383, lanskega v isti dobi pa 1694 milijonov dinarjev ter je letošnji izvoz po vrednosti za 311,5 milijona dinarjev ali za 18 odstotkov manjši. Del tega seveda odpade na znižane cene ter je fiktivni izvoz lesa po teži letos manjši za okroglo 10%.

Po vrednosti izkazujejo posamezne vrste lesa v primerjavi z lanskim izvozom sledeče nazadovanje v odstotkih: gradbeni les 14,8; drva 44,3; pragovi 9,3; lesni izdelki 34. Najobčutnejše je nazadoval izvoz drv in lesnih izdelkov, dočim je izvoz gradbenega lesa in pragov nazadoval v manjšem razmerju.

TEČAJ ZA LESNE TRGOVCE.

Pod okriljem Zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI se bo vršil v Ljubljani večerni (ali tudi dnevni) tečaj za lesne industrije in trgovce, na katerem se bodo poučevali sledeči predmeti: s posebnim ozirni na stroj in potrebe lesne trgovine in industrije:

Knjigovodstvo, kalkulacije, poslovanje na borzi, bančno poslovanje, devizni promet, denarna nakazila, železniški tarifi in manipulacija, carinske manipulacije in tarifi v tu- in inozemstvu, pošta, telefonski in telegrafski promet, davčna vprašanja in napovedi, zavarovanja delavstva, dalje predavanja o pravilnem rezanju lesa in njega teh-

nični obdelavi sploh, o lesoznanstvu in lesnih škodljivcih, o šumarskih predpisih in olajšavah za lesno industrijo.

Predavanja bodo koristna ne samo za manjše lesne industrije in trgovce, temveč tudi za one z velikimi obrati, ker bo zavod preskrbel prvovrstne strokovnjake kot predavatelje.

Tečaj se bo vršil le v primeru, ako se prijavi zadostno število udeležencev: Zato naj se interesenti prijavijo najkasneje do 25. t. m. pismeno Zavodu za PO Zbornice za TOI ter pri tej priliki navedejo svoje morebitne želje, osobito glede časa predavanj. Čas predavanj se bo uredil po želji večine prijavljencev.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Nobenih znatnih spremenb.

Povprašuje se po sledečem blagu:

1 vagon 20-tonskih, hrastovih mostnih v uzelnih kvaliteti: dolžina 2-85 m, debelina 51 mm (rezano 53 mm), širina od 19 do 28 cm s ca. 50% od 18 cm širine; dobava do 15. februarja 1931. — Cena franko meja Postojna.

Brzjavni drogi, smreka, jelka, bor: 2000 komadov 6'50 m, premer v sredini 13 do 17 cm; 4000 komadov 8 m, premer v sredini 14 do 18 cm; 1000 komadov 9 m, premer v sredini 14½ do 18 cm; 1000 komadov 10 m, premer v sredini 15 do 19 cm; 400 komadov 12 m, premer v sredini 16 do 21 cm; 50 komadov 15 m, premer v sredini od 22 cm naprej. Roba od 6'50 m mora imeti najmanj 10 cm premera na glavah, ostalo pa od najmanj 11 cm. — Cena naj se glasi za komad franko vagon Sušak pristanišče, in sicer za borove posebej in za ostale posebej.

Bukovi hlodi, od 2'20 in 4'40 m dolžine, od 30 cm premera naprej, 50% I., 50% II. kvalitete. Cena franko vagon meja Kranjska gora.

Bukovo oglje, samo kanela, 33 lir franko Postojna tranzit.

Bukovo oglje, originalno od produkcije, 70 dinarjev pariteta Karlovac.

1 vagon letev, smreka, jelka, 10 do 00 mm debeline, 4 m, za izdelavo zabojev. Franko meja Postojna.

Ca. 400/500 m³ bukovih hlodov od 30 cm srednjega premera naprej, v dolžinah največ 2'20 m in 4'40 m, polovica enega in polovica drugega kvantuma. Blago mora biti belo, z malo srca in malo grč. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov bukovih metlišč 27×27 mm, 1 m dolžine. — Cena franko vagon meja Postojna tranzit.

Trami Uso Trst za dobavo čez 20/25 dni, kot sledi: 9 m, 13/16, 100 kom.; 9 m, 16/19, 100 kom.; 5 m, 24/29, 40 kom.; 10 m, 24/29, 60 kom.

1000 komadov desk smreka, 4 m dolžine, 48 mm debeline, širina od 27 cm naprej. —

Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Ca. 300 m³ neparjene neobrobline bukovine: ca. 100 m³, 30 mm; ca. 50 m³, 35 mm; ca. 30 m³, 50 mm; ca. 30 m³, 55 mm; ca. 30 m³, 60 mm; ca. 30 m³, 70 mm; ca. 30 m³, 80 mm; dolžina od 2 m naprej, s pretežno večino v dolžinah 2'20, 2'30, 4'50 in 4'60 m, širina od 18 cm naprej, medija 27/28 cm, kvaliteta monte I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo, izključena sredina srca. Dobava do 25. februarja 1931.

Ca. 240 m³ neparjenih neobrobline bukovih desk, žaganih iz hlodov od 35 cm srednjega premera naprej, v dveh partijah: I. partija ca. 120 m³: ca. 50 m³ desk, 30 mm; ca. 70 m³ plohov, 60 mm; II. partija ca. 120 m³: ca. 30 m³ desk, 30 mm; ca. 90 m³ desk, 60 mm, dolžina od 2 m naprej, z večino od 4 m dolžine naprej. Širina od 17 cm naprej, z medijo od 30 cm. Dobava I. partije do konca februarja. Dobava II. partije bi bila ca. do 15. aprila 1931. Kvaliteta monte, I., II., III., izključeno gnilo, razbito in preperelo in izključena sredina srca. Cena naj se glasi franko prihod Sušak pristanišče.

Trami lepo tesani, popolnoma zdravi in beli, izključeni so črni, krivi in slabo tesani komadi: 11/13 cm, 25/10 m; 13/16 cm, 100/5 m; 13/19 cm, 10/6 m, 10/7 m, 10/8 m; 16/19 cm, 136/4 m; 16/21 cm, 14/12 m; 19/21 cm, 10/11 m, 10/2 m; 19/24 cm, 70/6 m, 30/10 m. Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

2 vagona smrekovih remeljnov monte kot sledi: dolžine 4 m, 48/48 mm 2 m³, 68/68 3 m³; dolžine 5 m, 48/48 mm 4 m³, 68/68 mm, 5 m³, 78/78 10 m³; dolžine 5'50 m, 68/68 mm 4 m³; dolžine 6 m, 68/68 15 m³, 78/78 mm 10 m³; dolžine 6'50 m, 68/68, 2 m³. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN - LJUBLJANA

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Lesnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.